

**IN
VENDAR
SE
SLEDNIČ
PREMIKA**

str. 2

**STO JE
TAU
SKÜJO...**

str. 8

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 4. junija 1992 • Leto II, št. 11 • Cena 10 forintov

Kratka kronika porabskih dnevov

**Gornji Senik, 30. maja,
ob 15. uri.**

Vsepovsod otroški živ-
žav. Okrog šole se go-
vori več jezikov, sloven-
ščina, madžarščina, nem-
ščina. Srečanja obmejnih
osnovnih šol so se udeležili
otroci iz Kuzme in Prose-
njakovec v Sloveniji, od Sv.
Ane v Avstriji in gornjese-
niški šolarji. "S prireditvijo
hočemo pokazati našo
bogato kulturno dediščino
in naše ustvarjalno delo, ki
je pripomoglo, da smo se
porabski Slovenci ohranili,"
je povedal na otvoritvi
porabskih dnevov predsed-
nik Zveze Slovencev. Temu
sta sledila kulturni in
športni program osnovnih
šol. Ples prosenjakovskih
otrok je simboliziral dvoje-
zičnost in dvokulturnost
okolja, iz katerega prihajajo.
Gledalci so se prijetno nas-
mejali ob posnemanju
simfoničnega orkestra v iz-
vedbi osnovnošolcev iz Ku-
zme. Prijetno so presenetili
seniški "športniki", veliko
aplavza so si zaslužili s svo-
jim lepim petjem tudi učenci
od Sv. Ane.

**Gornji Senik, 30. ma-
ja, ob 19.30.**

Večer v gornjeseniškem kul-
turnem domu je bil res
vesel, kot so to "napove-
dovali plakati. Ob doma-
čih skupinah so program po-
pestrili folkloristi in ansam-
bel iz Beltincev. Program je
povezoval Milan Zrinski, ki
ga Porabci dobro pozna-
mo z Murskega vala.

V gostilni Cifer so se
veselo zavrteli stari in mla-
di. Za dobro razpoloženje
je skrbel ansambel Paktre-
gerji iz Beltincev.

Utrinki iz porabskih dnevov

Foto: Sándor Róth

**Števanovci, 31. maja,
ob 10.30.**

Ženski pevski zbor iz Števa-
novca je 8. februarja gosto-
val v Medvodah. Takrat so
se dogovorili, da bosta tam-
kajšnji moški in ženski pev-
ski zbor vrnila obisk ob po-
rabskih dnevih. Ob doma-
čem ženskem pevskem zbu-
ru so nastopili tudi seni-
ški lutkarji. Najbolj so navdu-
šili folkloristi iz Šalovec,
ki so nastopili s prekmurski-
mi in goričkimi plesi.

**Verica-Ritkarovci,
31. maja, ob 15. uri.**

V tej majhni vasi je ve-
dno polna lepo urejena dvo-
rana kulturnega doma in tudi
zdaj ni bilo drugače ob
nastopu domačih in sloven-
skih skupin. Veliko ljudi so
pritegnile ženske nogometne
tekme. Igrala so dekleta iz
Apač, Markovec in Verice.

**Martinje, 31. maja,
ob 13. uri.**

Del programa se je selil
čez mejo v Martinje na
Goričkem. Nedeljsko po-
poldne je bilo namenjeno
športu. Pomerili sta se ekipe
Senika in Martinja v malem
nogometu, kjer je bil izid
neodločen (1 : 1). Ni pa
bilo tako pri športu močnih
ljudi, vlečenju vrvi. V prvem
kolu so zmagali Seničani,
potem pa dvakrat Martin-
čarji. Upamo, da seniški žu-
pan ni držal obljube, nam-
reč da bodo morali iti "mo-
čni fantje" peš do Senika,
če izgubijo.

Marijana Sukič

Obisk zunanjega ministra dr. Géze Jeszenszkega v Sloveniji

IN VENDAR SE SLEDNJIČ PREMIIKA

"Povedati želim, da imata v naših stikih pomembno vlogo manjšini, ki živi v obeh državah. Na Madžarskem so to porabski Slovenci, v Sloveniji pa Madžari. Manjšini je treba vključiti v sodelovanje, pa ne zaradi načelnih namer, ampak moramo to praktično uresničiti. Prišel sem čez mejni prehod, ki povezuje območje, kjer živi manjšina. Pri drugem mejnem prehodu, ki bo ravno tako odprt, pa živijo Slovenci na Madžarskem, ki bodo tako imeli lažje stike s Slovenijo. Manjšini imata pri sodelovanju zelo pomembno vlogo, vlogo povezovalca in razlagalca," je po dvodnevem obisku v Sloveniji na novinarski konferenci v Ljubljani dejal zunanji minister dr. Géza Jeszenszky.

S PODOBNIM POU-DARKOM se mu je pridružil tudi gostitelj, vodja slovenske diplomacije dr. Dimitrij Rupel: "Pomembna tema naših pogovorov so bili prehodi. Kako jih bomo v naslednjih tednih odpirali še več in kakšen bo režim na njih. Mi smo se pred obiskom gospoda ministra pogovarjali s predstavniki slovenske manjšine na Madžarskem in madžarske manjšine pri nas. Oboji so nas opozorili, da so prehodi zelo pomembni za vsakdanje življenje ljudi. Madžarska stran se s tem strinja in dogovorili smo se, da bomo skupno odprli šest novih mejnih prehodov."

SPORAZUM O NOVIH MEJNIM PREHODIH, za porabske Slovence sta pomembna Gornji Senik-Martinje in Verica-Čepinci, sta ministra podpisala v dvorani lepo urejenega ptujskega gradu. Skupaj s sodelavci sta imela tam tudi daljše pogovore o sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko, pa tudi o vprašanjih, ki se tičejo razmer v nekdanji Jugoslaviji. Pogovor je tekel tudi o vključevanju v evropske politične in gospodarske tokove.

Sicer pa je prišel madžarski zunanji minister dr. Géza Jeszenszky na dvodnevni obisk v Slovenijo na povabilo svojega kolega dr. Dimitrija Rupla. Na bodočem mejnem prehodu Torniszentmiklos-Pince (odprt bo hkrati s prehodom na Gornjem Seniku) so goste pričakali pripadniki madžarske manjšine in namestnik slovenskega zunanjega ministra Zoran Thaler.

NA ENOURNEM POGOVORU V LENDAVI pa so ministra seznanili s položajem madžarske manjšine v Prekmurju. O tem je

govorila predsednica prekmurskih Madžarov Mária Pozsonc, ki je povedala, da je položaj manjšine v marsičem odvisen od sodelovanja z matičnim narodom. Rekla je, da Madžarska, zlasti v svojih mejnih županijskih in železniških zvezah, zna prislunhiti potrebam manjšine. Da bo tudi v prihodnje tako, je na pogovoru zagotovil ugledni gost iz Madžarske, ki je povezal skrb za obe manjšini, torej tudi za porabske Slovence.

Nad vse pomembno vlogo in mesto so imeli na vseh pogovorih tudi gospodarski odnosi med državama, še zlasti gradnja cest in železnice in tudi ustanavljanje cone za svobodno trgovino. O konkretnem sodelovanju na vseh področjih je bil govor tudi na sprejemih pri predsedniku predsedstva Slovenije Milanu Kučanu in pri predsedniku vlade dr. Janezu Drnovšku. Po tem kar sta povedala ministra na novinarski konferenci, sprejema nista bila zgolj vljudnostna, marveč obogatena s številnimi konkretnimi vprašanji, kako spodbuditi sodelovanje med državama in kako nastopati skupaj, ko gre za povezave bodisi v ožjem bodisi v širšem evropskem političnem in gospodarskem okolju.

NA NOVINARSKI KONFERENCI V LJUBLJANI je dr. Jeszenszky izrazil tudi veliko zaskrbljenost zavoljo nasilja nad Madžari v Vojvodini. Kaj vse se lahko zgodi tamkajšnjim Madžarom, pove ministru informacija, da so si nekateri Srbi že ogledali in izbrali hiše, v katere se bodo preselili, ko izženejo Madžare.

PO OBISKU STA BILA MINISTRA ZELO ZADOVOLJNA z obis-

kom in pogovori. Zatrdira sta, da bo obisk zagotovo okrepil prizadevanja za boljše sodelovanje. Kmalu bo, denimo, v Budimpešti podpisan sporazum o gospodarskem sodelovanju med državama in ob tej priložnosti naj bi Madžarsko obiskal premier dr. Janez Drnovšek. V Radencih je bil pogovor o gospodarskem sodelovanju med Slovenijo in regionalno gospodarsko zbornico severnega Prekomorja, na madžarski strani so bili pogovori med prometnima ministroma. Ministra sta podpisala sporazum o zračnem prometu med Madžarsko in Slovenijo, po besedah slovenskega ministra Marjana Kranjca pa naj bi konec leta začeli graditi železnico med Mursko Soboto in Monoštrum in našli bi še kaj, s čimer bi lahko ilustrirali, da se nekaj slednjič le premika. Seveda pa išče in tudi najde partnerja za sodelovanje tudi vedno več manjših podjetij iz vseh koncev Slovenije, ne samo iz obmejnih krajev. Žal pa se ni našel še nihče, ki bi bil pripravljen kaj konkretnega storiti za hitrejši gospodarski razvoj najmanj razvitenih porabskih krajev.

"Ministri smo za to, da nekako delamo pot za sodelovanje," je malo za šalo malo za res dejal slovenski zunanji minister. In če se bodo uresničile še napovedi madžarskega ministra, da morata biti manjšini aktivni sooblikovalki sodelovanja med državama, tedaj smo lahko z obiskom zadovoljni.

Dr. Géza Jeszenszky je v Ljubljani novinarjem predstavil tudi prvega madžarskega veleposlanika v Sloveniji. To bo István Balogh, dober poznavalec Slovenije, je dejal vodja madžarske diplomacije.

eR

Zunanji minister sprejel delegacijo porabskih Slovencev

Pred dvodnevni obiskom v R Sloveniji je Géza Jeszenszky sprejel delegacijo porabskih Slovencev. Madžarski zunanji minister jih je seznanil s tem, da se bosta odprla dva nova mejna prehoda na slovensko-madžarski meji. Mejni prehod Martinje-Gornji Senik zaenkrat le začasno. Do 20. avgusta bo odprt le ob sobotah, nedeljah in praznikih, takrat pa naj bi ga za stalno odprli.

Porabska delegacija je gospoda ministra seznanila z delovanjem Zveze Slovencev oziroma s tistimi perečimi problemi, s katerimi se srečujemo vsakodnevno.

To je predvsem gospodarski razvoj Porabja, kajti brezposelnost bi lahko povzročila ponovno odseljevanje (kot smo ga doživeli v petdesetih-šestdesetih letih) porabskih ljudi.

I.P.

Že več kot 20 let deluje hranilnica Őrség, ki ima izpostavo tudi v Monoštru. Ta oblika banke se razlikuje od drugih v tem, da ima članstvo. Voditelji hranilnice so dolžni vsako leto poročati delegatom članstva o gospodarjenju. Ta "zadržna banka" ponuja storitve pri varčevanju, posojilih, menjavi deviz itd.

Nedavno so imeli letošnji zbor, kjer so izvolili novo predsedstvo in kontrolno komisijo.

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

PRIDITE PO ZDRAVJE!

Pridite na skrajni severovzhod Slovenije, v panonsko ravnico, med zeleno goričko gričevje, v pokrajino dobrih ljudi, kjer narava poklanja tudi zdravje.

Radodarno in nesebično vsem, ki vam življenjske radosti grenijo revmatske bolezni, degenerativni in nesklepni revmatizem, kronična obolenja dihalnih poti, kožne bolezni in poškodbe. Veseli bomo tudi zdravih gostov, saj sodobno opremljeno zdravilišče, številne terapije in programi, prilagojeni tegobam našega časa, vračajo voljo in moč vseh, ki niso kos stresom in izzivom življenja.

Pričakujemo vas!

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE
Kranjčeva 12, 69221 Martjanci
Telefon: (069) 48-210, 48-106
Telefaks: (069) 48-607

KALENDAR (19)

... SRCA JEZUŠOVOGA

"Posebno za slovensko krajino spisan" kalendar so 40 lejt vodavali (1904 - 1944) v Somboteli. Pred tem je našo lustvo v svojem maternom jeziki leko štelu samo molitvene knjige i katekizmus. S toga kalendara so se mlajši leko včili šteti, starejši pa so zanimivo i hasnovito štenjé najšli v kalendaru.

V KALENDARU so pisali po domanje pa knjižno, ka so tak brodili, ka "potreben je most od našega jezika do pismenoga — i té most mi zidamo v tom Kalendaru na té način, da objavljamo pesmi v pisemenoj slovenščini.

članki iz cerkvene zgodovine i o verskom žitki. Sledkar so že več pisali o zgodovini našega naroda i naše krajine. Objavljali so pesmi i parpovejsti. Poleg toga je Kalendar prinašau spise od gospodarstva, zdravstva, o

dogodkih po svejti. Pa nika za smej tō.: Is1
"Veroučitel: Kak je Bog kaštigo Adama za prvi grej? Dekličina: Evo je mogo vze-ti za ženo."

Slovensko rejč v našoj krajini je pomagō gordržati nej samo Kalendar, nego

Marijin list i Novine tō. Prvo je začno vōdavati tišin-ski kanonik dr. Franc IVA-NOCZY (1857-1913) drūge dvej pa njegov kaplan Jožef KLEKL st. (1874-1948).

Marija Kozar

Oton Župančič

Sveta si, zemlja. . .

Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš — z oljem mu lečiš razpokano dlan, shrambe mu polniš in vina mu vračaš za znoj, daješ sena in otave za vola, ki vlačil je brano, hodil, pred plugom in družno potil se z oračem; točiš cveticam v čaše medu, da pride bučela, gnana od tajne skrbi spomladi na delo za božič; ni gospodinje strah mrazov, zakaj nje družina dvojno obleko ima, in čuješ na tnalu trlice? In osnutek na stativah čaka že votka.

O, tam sveti duh razprostrl je krila nad mizo, blažen je trud in blažen počitek družini. O rodni dom, o hiše očetove streha ti! Siromaku si grad in popotniku v dalji uteha ti: golob izpod tujega néba trepeče nazaj, kaj lastavka v južnem poletju strpeti ne more? Na gnezdo spomin jo nese čez morje in gore.

Župančič v toj pesmi živo popišuje lepoto kmečkoga življenja i doma. "Blagor mu" — blaženi, ki; vol — junec; stative — krosna; sveti duh — je golob, ki v ništrnij hižaj visi nad stolom (mizo); hrepenenje — zelenje: uteha — to-lažba." (Kalendar, 1933)

Lepoga jezika se nemremo iz novin navčiti, liki iz lep-pih spisov pesnikov i pisatelov. Pesmi, štere so v tom Kalendaru, naj nas navadijo, da bomo tūdi to lepoto cenili. Čtimo je pazljivo i večkrat, neznane reči so po naše povedane i čutili bomo, da žari tūdi v takših pesmaj, ki se ne spevlo, skrivnostna lepota, ki je potrebna hrana dūhi tak kak krūh teli. Izbranim pesnikom je dano, da v reči položijo lepoto — nam pa je dano, da pesmi vživlamo, kak vživlamo lepo muziko, lepo sliko, pogled na lepo cerkev ali pokrajino. To je višise življenje dūha, ki ga tūdi prosti človek lejko dose-gne.

KALENDAR je būu prva lejpa bole verska knjiga s

KAJ MENITE?

Do 1. juliuša vsakši dola mora dati karto tisto ma barbejra (zdravniku) k steroma štjé odti. Zato, ka če nej, te de že plačati tarbelo, če mo ba-težni pa mo k barbejra šli. Do tejgamau vsakši k tistoma mogo titi k steroma se je držō. Potejn mo ta odli, kama smo karto dola dali. Za koga ste si vi odlaučili?

Čubina Mariška iz Števanovac

Mislim, ka z vesi skur vsakši tōj par njej dola da karto.

Moja de tá doktorca, šte-ra je tōj v vesi. Kama aj dem, v Varaš? Tam tak za-volé dosta lūstvo djé že. Pa če bi ta ūšla, tam bi tū nej baukši barbejr bijo, kak tōj. Pa če na človeka kaj pride, te aj notra v Varaš dem, da je bus pa banzin tak dradjī. Tá je pa tōj lopau vmešta. Dja sam štja nikšo bajo nej mejla z barbejri. Vsakši mi je dober bijo. Furt sam es odla pa zdaj tū tak bau.

Elizabeta Nemet iz Števanovac

Tardjé smo doma, moj mauž, dja pa sin. Vsi smo tōj v Števanovca dali dola karta. Dja tak mislim, tau je dobro, ka vsakši k tistoma barbejra leko dé, k steroma štjé. Zato, če se ne vidi bar-bejri, ali si tak brodi, ka se drūdji barbejr bola razmej na kaj, te leko inan dé. Da-pa zatok, kak dja vejim, lū-stvo je tōj v Števanovca dalo dola karta. Dosta staro lū-stvo dje, steri so sami. Ti-sti inan (drugam) ranč ne morajo titi, zato ka teško odijo, avto pa nejmajo. Dja tak mislim, ka je tau dobro, ka si vsak-ši barbejra sam leko vōparbaré. Zdaj do se malo bola mogli brigati z betežniki, če štjejo ka dargauč karto pá njim da-jo. Barbejri tak plačo dobijo, tjelko betežnikov do meli.

K. H.

zavarovalnica triglav d. d.
območna enota M. Sobota
Lendavska 5, tel. 069/31'650

PRIŠEL JE ČAS PODJETNOSTI IN PREVIDNOSTI

NEKAJ NOVOSTI ZAVAROVALNICE TRIGLAV IZ MURSKÉ SOBOTE:

- Paketno zavarovanje obrtnikov in kmetov z ugodnostmi ob sklenitvi najmanj štirih različnih zavarovanj;
- 10 % popust ob sklenitvi avtomobil-skih zavarovanj za vse voznike, starejše od 65 let, ki že več kot 8 let niso povzročili nobene nesreče.

Obiščite nas,
zavarovanje je opravke, ki je
lahko obenem ugodna
priložnost!

OD SLOVENIJE...

RESOLUCIJA ŠT. 757

30. maja je varnostni svet Združenih narodov sprejel resolucijo št. 757. V dvajsetih točkah je svetovna organizacija obtožila Zvezno republiko Jugoslavijo zaradi agresije na Bosno in Hercegovino in proti njej uvedla nekatere sankcije. Tako je prepovedan ves uvoz in izvoz v to državo, zamrznjene so materialne dobrine in bančni računi Srbije in Črne gore v tujini, jugoslovanskim športnikom se prepoveduje sodelovanje na mednarodnih športnih prireditvah.

Slovenija kot polnopravna članica Organizacije združenih narodov bo resolucijo dosledno spoštovala. Slovensko zunanje ministristvo pa je sprejem sankcij ocenilo kot pozitivno in ohrabrujoče dejanje. Ministrstvo upa, da se bodo beograjske oblasti zdaj vendarle streznille.

CARINIKI Z NOVIMI UNIFORMAMI

Ob osamosvojitvi Slovenije je bilo sklenjeno, da se bodo slovenski cariniki oblekli v nove uniforme. Po nekaj mesecih so cariniki zdaj nove uniforme že dobili, so zelenkasto sive barve in podobne nemškimi. Na rokavu je prišit emblem, na katerem je slovenski grb, pod njim pa je upodobljen obmejni kamen s slovensko zastavo. Enaka znamenja so na značkah na kapah.

INPAK 92

V jubilejnem letu Pomurskega sejma — njegova mednarodna kmetijska—živilska sejemska prireditev bo namreč avgusta praznovala 30. obletnico — so v ponedeljek v Gornji Radgoni odprli osmi sejem INPAK 92. Na njem se z izdelki embalaže, transportnimi napravami in tehnikami pakiranja predstavlja 170 razstavljalcev iz Slovenije, Avstrije, Madžarske, Italije, Hrvaške, Nemčije in Švice.

Na sejmu so spregovorili tudi o povezavi koprškega pristanišča z vzhodno Evropo in obnovitvi tirne povezave Slovenije z Madžarsko.

Franci, si ti?!

Sredi maja se je v Sakalovcih pojavil neki tujec. Prišel je z avtobusom ob 12. uri. Nagovoril je nekega starčka in povprašal, kje živi družina Čuk. Starejši gospod je tujcu dal napotke in on je po njegovih navodilih odkorakal proti koncu vasi. Nekaj sto metrov pred omenjeno hišo je spet vprašal moškega srednjih let. Ta se je ponudil, da ga bo pospremil. V tem delu vasi je bilo nekoč veliko hiš, ki jih danes ni več. Tu sta živeli dve družini s priimkom Čuk. Hiše, kjer so živeli člani družine Čuk, ni več. Odslužila je svoje. Danes opozarjajo samo še vodnjak in stara drevesa na nekdanje življenje. Nedaleč od tukaj stoji stara hiša, kjer živi vdova, ki se piše po nekdanjem možu. (Njen deklis-

ki priimek je Čuk, toda tega spremljevalec ni vedel.) Moški je predlagal tujcu, naj poiščeta to gospo, ona bo gotovo vedela več povedati, saj ni več mlada. Šla sta proti hiši. Tujec zagleda hišno številko 24 in vzklikne: "Tu sem se rodil, to je moja rojstna hiša!" Spremljevalcu nič ni bilo jasno. Potrkata na vrata, gospodinja se pojavi na pragu. Sumljivo gleda soseda in tujca in naenkrat vzklikne: "Franci, si ti?"

Francek Čuk se je podal na dolgo pot leta 1948. Do leta 1953 je pisal pisma, pošiljal pakete svojcem. Po letu 1953 so domači zgubili stike z njim, v šestdesetih letih so ga dali iskati z Rdečim križem. Toda Francek

je medtem spremenil priimek. Eni so mislili, da je umrl daleč od doma, v tujini. Svojci pa so nekje na tiho v srcu slutili, da je še med živimi in po štirinštiridesetih letih se jim je uresničila želja. Francek se je vrnil v Porabje.

Kdaj in zakaj ste zapustili rojstno vas?

"Leta 1948 sem zapustil domovino. Ni bilo možnosti za zaposlitev, zato so se nekateri preživljali s tihotapstvom. Tudi jaz sem bil med njimi. Nekega dne se je pojavil oficir z dvema vojakoma. Puško so namerili vame in me odpeljali v doljnoseniško kasarno. Tam so me zasliševali, potem pa zaprli. Srečo sem imel in sem zbežal. V tistem obupu sem pozabil zimski plašč v prostoru, kjer sem bil zaprt. Bil je februarja. Bil sem v hudi krizi, pred težko odločitvijo. Ali naj ostanem doma, kjer me bodo kaznovali in preganjali, ali...? Odločil sem se za drugo, vse sem pustil in v srajci zbežal čez Rabo v Avstrijo. Nekaj dni sem preživel pri znancu, on me je oblekel in mi dal denar, da sem lahko nadaljeval pot. Malo manj kot 2 leti sem bil v Avstriji v raznih taboriščih. Najprej sem nameraval potovati v Kanado, toda o Avstraliji sem slišal obetavne novice in te so me prevzele. Decembra leta 1949 sem že bil na drugi celini, v Avstraliji."

Pripovedujte mi o minulih štirinštiridesetih letih. Kako ste se vživeli v novo okolje?

"Najprej sem se moral navaditi na drugo podnebje. Vse mi je bilo tuje: jezik, ljudje, način življenja itd. V tistem času je primanjkovalo delovne sile. Dve leti sem delal pogodbeno kot fizični delavec. Bil sem kurjač pri nekem podjetju. V tem obdobju nisem smel postati obrtnik. Bil sem na več mestih, opravljal sem razna dela pri različnih podjetjih. 15 let sem delal v pristanišču, kjer sem natovarjal ladje. To delo sem opustil v 70-ih letih. Do upokojitve, torej do leta 1991, sem se kot zasebnik

Materna rejč (11)

MEŠTRIJE

Dobro vej, ka se je našo knjižno slovensko rejč dej naleki navčiti. Depa tak strašno žmetno zato tō nej, kak tau ništarni pravijo. Malo samo tarbej poslušati, pa si pribroditi. Tū so povejmo imena za tiste, šteri kakšo meštirijo opravljajo. Če bi malo skrb meli, bi skor vsakšo ime, štero ovak v Porabji ne nūcamo, leko razmeli.

Če nakakoma v Porabji povem knjižno rejč natakar, te se leko zgodi, ka mi povej, ka ne razmi. Pa vejte što je natakar? Tisti, šteri v gostilni vino, pivo, vinjak pa drugo nataka, natače. Mi pa tak pravimo, ka kōlnar, ka je nemška rejč. Gvušno ste že sami tō napamet vzeli, ka dosta meštirije mi nemški zovemo. Tau je zato tō, ka so gnauk svejta naši lidge na Štajersko pa na Nemško ojdli delat. Starejši tak pravijo, ka fajbekar. Eden mlajši porabski človek, šteri ne vej, što je tau, nigdar ne pride gor, ka en fajbekar dela. Če povej, ka gasilec, te si zato leko brodi, ka nika vendrak gasi. Zdravnik, po našom padar, je tisti, šteri koga zdravi, ozdravi. Voznik ali šofer pa vozi. Šteri pa karte lūknja na cugi ali busi, pa je sprevodnik, zato ka nas sprevaja na pauti. Gostilničar ma gostilno, novinar pa novine piše. Goslar pravimo tistoma, šteri na kakšo šker zna igrati. Po pravici pa je samo tisti goslar — napr. v knjižnom jeziki tō —, šteri z gostilnom zna lejpl glas vō s škeri spraviti. Zato ma pa v knjižni rejči pravimo, ka glasbenik. Že smo pisali o tom, ka zvekšoga tam, gde je v našom govori ū, je v knjižnom jeziki u. Če mi velimo ključ, te je v knjigaj ključ. Što je te ključavničar? Tisti, šteri klūče pa ka je cuj valon dela. Z nemške rejči šlosar človek pā ne more gorpriti, ka tē človek dela. Če pa povej, ka strugar, te si že leko brodim, ka strugar nika more strūgati. Napriliko železo. Kupec je pa tisti človek, šteri nika kūpi. Študent pa more dosta štundejrti, če ške školnik, padar ali merar gratati.

Fr. M.

ukvarjal s pleskanjem hiš. Nikjer se nisem ustalil za daljši čas. Živel sem v raznih mestih: v Adelaidi, Sidneyu, Peartu itd. 18 let živim v Sheppartonu. Prilagoditev ni bila lahka, toda znanci in prijatelji so mi pomagali, da sem se navadil na svojo drugo domovino."

Vrnili ste se po 44-ih letih. Kakšni občutki vas obdajajo?

"Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti. Zelo sem bil srečen, ko je letalo pristalo v Budimpešti, ko sem zaslišal madžarske besede. Ko sem se vrnil v Sakalovec, mi je bilo tesno pri srcu. Na eni strani se mi je zdelo vse znano, po drugi pa je bilo vse tuje. Obdali so me spomini iz otroštva, revščina, pomanjkanje, odprle so se stare rane. Dobro se počutim doma."

S kakšnimi občutki se boste vrnili v Avstralijo?

"Šele nekaj dni sem doma. Vsak dan doživim kaj lepega. Na to vprašanje bom lahko odgovoril šele po vrnitvi. Porabje je prelepo! Grički, zeleni travniki, njive, gozdovi, veliko pisanih rož, to je zame paradiz, kjer se človek lahko spočije, pogovarja, obuja spomine na zelo revno, toda lepo otroštvo."

Ali boste še prišli v Porabje?

"Upam, zelo rad bi še prišel. Zdaj sem se spomnil pregovora: "Vsaka ptica rada leti tja, kjer se je izvalila."

Pa še res je!

— MHK —

BIZEKANCA

V Porabji je en starejši človek, šteri trnok rad má konje. Za njega so konji vendrak najlepša stvarina, ka ji je Baug stvauro. (Tau so konji za gezditi, nej pa za orati ali gnoj voziti!) Ovak ga prej hrbet boli pa vsefelé baje má, depa gda je tarbej konje kam pelati, te bolečine minijo. Edni drugi pa so z muziko tak. Gda je tarbej okapati, te je vse rejže pa trga, gda pa stoj fude potegne, te vse pozabijo.

No, te človek prej dosta vse vözmisli, samo naj bi svoje konje leko pokazo. Če je tarbej, te nakaka gorporedi, pa te un konja po pošitji pela za cügle. Mladi človek povejmo na konji sedi, stari pa klepa po pošitji. Depa tak vöftegnjeno, kak bi mogo ov vrkaj sejditi. Ovoma pa bole kolene letijo.

Eno paut je tö gorposado ednoga mladoga iz svoje žlate. (Začetniki ne vejo sami gor na konja, ka se konj kauli obrača, gda gezdec z en kraj gorstaupi, ka je zmečava samo z en kraj, začetnik pa se od toga zbogji. Konj pa od toga, ka se je loški gezdec zboj.) Te mladi pojep je že sejdo na konji, samo sam nej znau gorsesti. Zato ga je vüjec gorposado, pa ma pravo, naj se malo tágezdi z njim. Dje rejsan je tak bilau, depa gda se te fantič en cajt gezditi (gezdanje zato človeka trau-si tö), gnauk ga samo začne nika stiskavati pod čarvauv (prva je prej par špricerov ali piv ali ka spüu). Mojtibaug! Depa ranč se je na takšoj mesti gezditi, gde so paulek ženske okapale! Sunce fejš sija, v bližini pa nin nega kakšoga drejva ali drugoga, gde bi se leko skrüu. Tak si je v takšoj situaciji nej mogo pomagati. Dje, drugo nika nega. tadale se je gezditi prauti Rabi. Zobe pa stiskavo, ka je méjer vendrak že takši būu, kak so gnauk svejta v luft piščavali za prvi majuš. Te pa gnauk pride v nikšo djamo pri Rabi. Z njiv pa s postije ga več niške ne vidi. Vala Baugi, si misli. Gda se enoga problema reši, te ma v glavau spadne, ka un ne smej doj s konja, ka te pá nede mogo več gor. Pa pejški za cügle pelati tö nej tak naleki nepoznanoga konja, ka leko nauri grata. Pa ka te bau? Zdaj je v glavej že tö takši pritisk emo, kak če bi ma stejla tista tö počiti. Mejér pa je

vendrak že takši būu, ka tisti baloni, s šterimi se lidgé po lufti vozijo. . .

Dje, drugo nega, tarbolo de probati bizekati doj s konja. Samo naj se té ne zbogji, kak bi ger mislo, ka se je dež vlejo. . .

Kak se čüu, telko sreče je prej bilau, ka je té mladi moški, gda je eške mali pojbiček būu, je z drugimi pojbiči vred — kak vsi mali farnancke — tö probo, šteroma de bizekanca bole daleč nesla.

Novine so nej pisale, ka bi konj moker grato. Pa tau tö nej, ka bi povauden bila pri Rabi.

Francek Mukič

Mejsec

JUNIUS

Junius je šesti mejsec modernoga kalendara. V staram rimskom kalendaru je būu junius šrti mejsec, pa je emo 30 gni. Cejli junius je biu za Rimljane svetek. Te so bile cerkve oprejte za matere tö, štere so prinesle v

cerkev gesti na talejraj. Ogenj, gniške pa čisto vodau so tö svetili v tom mejseci.

Juniusa je največ rauž po trunkaj, v lasej — zato je daubo ta mejsec slovensko ime ROŽNIK. V našoj Slovenskoj okroglini pa pravimo po vogrskom kalendaru — IVANŠCEK (Szent Iván hava). Na Ivanovo (24. juniusa) so inda mladi ognje

nalagali pa so prej ognja skakali pri nas tö. Šteroga se je plamen dotekno, tisti se je eške tisto leto oženo.

Juniusa v lasej že garbanji rastejo, samo je flajnsno tarbej iskati. Kak garbanj pa rasté gečmen tö. Za enmalo se leko začne žetva. Krma tö dobro sene, dosta leko sranite na pod. "Kosec koso brüsi" pravi stara pesem. Starejši kosci pa eške znajo lepau na red kositi, pa lejpe nauté spejvati. Gnesnaden že bole rejdko čüjemo pesem koscev, mesto toga motorne kosilnice frnijo po trunkaj. Žetvo so inda svejta s kosicov, s srpom žele ženske. Gnes zvekša tau že tö kombajn obredi. Žetva je eške itak veuko delo, žmetno delo. Tisti, šteri s kombajnom dela, bi tö leko spejvo staro nautó, ka "piši, piši laden vöter". Depa stari cajti, stare šege so minaule. Več se samo stari spominajo v Števanovci tö, gda so inda svejta par betev žita njali na konci žetve, pa so toma pravli, ka svetoga Petra brada.

Marija Kozar

... DO MADŽARSKE

DRUŽINA POJE

V majhnem kraju Andraž pri Polzeli vsako leto organizirajo kulturno prireditve DRUŽINA POJE, ki bo letos 30. avgusta. To je množična pevka manifestacija družin, saj sodelujejo družine iz vseh predelov Slovenije in tudi iz zamejstva.

Nastopajoča družina mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da je družina (oče, mati ter otroci ali bratje in sestere),
  - vokalni način izvedbe — uporaba domačih glasbil: harmonika, citre, kitara naj v izjemnih primerih služijo le kot spremljava,
  - domači način interpretacije — uporaba intonacijske piščali in zborovski način petja nista zaželeni,
  - da se predstavijo stare slovenske ljudske in domače pesmi.
- Na prireditvi zapoje dve pesmi, eno rezervno pa mora pripraviti vsaka skupina, da se izognemo podvajanju. Zveza Slovencev poziva vse družine, ki želijo sodelovati na prireditvi, naj se oglasijo na sedežu zveze v Monoštru (Deak F. u. 17) najkasneje do 15. junija.

* * * * *

ÉNEKLŐ CSALÁD

Egy kis szlovéniai faluban (Andraž pri Polzeli) minden évben megrendezik az ÉNEKLŐ CSALÁD című rendezvényt, mely ez évben augusztus 30-án lesz. Erre a nagyszabású rendezvényre Szlovénia különböző tájegységeiből és a határon túlról érkeznek családok.

Feltételek:

- a fellépő csoportot csak a szűkebb család alkothatja (apa, anya és gyermekek vagy testvérek)
  - vokális előadásmód — népi hangszerek (harmonika, citera gitár) csak kivételes esetekben, kiséretként szerepelhetnek.
  - az előadásmód tartása tiszteltben a helyi jellegzetességeket — hangvilla használata nem szerencsés
  - az előadott dalok legyenek saját tájegységre jellemzők
- RÉGI, SZLOVÉN NÉP-DALOK

A rendezvényen az egyes családok két-két népdallal szerepelhetnek. Kérjük a családokat, hogy egy tartalék dallal is készüljenek, hogy az ismétlődések elkerülhetők legyenek.

A Magyarországi Szlovének Szövetsége kéri azokat a családokat, akik kedvet és tehetséget éreznek a rendezvényen való részvételre, jelentkezzenek a szövetség irodájában (Szent-gothárd Deák F. u. 17) legkésőbb június 15-ig, ahol részletebb tájékoztatást kapnak.

K.H.

Na vesi

Edan za drudjin tjójpjavo) Peštardje rama po vasaj. Steri ram prazan grata, že pridejo pa ga dolatjópjijo. Ka zaka deo tak na silo vó z varaša? Brodim, za dobroga lufta pa za tijoče volo. Mi, pavardja štja ne vejmo zavolé poštúvati dober, čisti luft. Dapa v Budimpešta že vejo, ka kakšno je v dima biti cejli den. Fal tjójpjijo ram pa na stara dneva v vesi živijo. Leko živijo, ka penzija njin je malo vekša kak pri nas. Štiri lejta, ka je prišo v Anduvca Imre Bakozy pa njegva žena. Z Budimpešta so prišli pa Mlinarin ram so dolatjópjili.

"Več kak pet lejt tauma, ka smo z ženov prvín töj v tau krajini odli. Es v Anduvca smo tö večkrat prišli. Sploj se je nam povidla ta tijoča, dober luft pa mir, ka je v vesi. Da smo domau prišli, tau smo vpamet zeli, ka nam fali ta krajina. Tak smo si zbrodili, če mo v penziji te mi tu v tau krajino pridemo. Po-tejn že samo ram tarbelo najti, steroga leko tjójpjimo. Nej na doudja smo vidli tauga ram, steri se je vido meni tú pa ženi tú.

Ta gazdija je že petnajst lejt tazanjana (zapuščena) bila, zato, ka je eden stari betežan dejdek živo töj pred nami. Mlajši so si ranč te zbrodili, ka ram taudajo, da smo mi ranč töj odli. V sausada živé ena žena, tista je nas es upautila (na-

potila). Tauma je že štiri lejta. Od tistogamau delamo na rama."

Kakšo je lüstvo, steri v Anduvca živéjo?

"Tijo, mirno lüstvo živé töj. Edan drugoga poštójamo, samo dobro vejmo od njé prajti. Bola vtjúpdržijo kak gde koli v rusaga (državi). Rejdko je v cejlo

rusaga, gde takša tijoča pa mir bi bila kak töj. Najbola se mi zato boričdja pa tej bargauvdja vidijo. Lepšo nejga od tistoga, kak da vleta megla zakrije dolé (doline).

Tau tú moram prajti, ka müva z ženov sploj rada mava živali. Če mo tak töj, ka že nemo odli nazaj v Budimpešto, te bo mo kokauši daržali."

Kak na gausta pridete v Anduvca?

"Zdaj štja samo vsakši drudji tjeden. Dapa če se sin oženi, te že töj ostanamo. Furt več smo že töj. Prvo leto smo notra potegnili vodau pa elektriko. Po tistim smo notra zagrajili cejlo gazdijo pa drejvdja smo taposajili. Zato ka če dola pridemo, aj vse mamo."

Nej je špajnsno, ka je töj trgovina pa autobusna postaja nej tak skrak kak doma?

"Monošter je nej tak daleč, eno vöro se leko obarne z autom. Če v Varaš dem, te tak tjójpjvam, ka aj na cejli tjedan dojda. Mamo hladiilnik pa notra vejmo spjatjivati tisto, ka tarbej."

Porabske družine

100 gezero fčel

Bil je pravi sončen dan že pred nekaj tedni, ko se je pomlad šele razcvetela. V slikoviti porabski pokrajini je vse skupaj še bolj prihajalo do izraza.

Šla je navkreber, z vrečko v levi in cekarjem v desni roki. Iz središča Števanovec na drugi breg, proti nogo-

po rami, pa je tau, ka se me vidlo, odneso."

Tau že dugo bilau?
"Nej, v etom sprtolejti."

Pa psi so nej lajali?
Tisti, ka je prišo, je znau, kak trbej, pa jim je masau ponūdo pa so bili tijo."

Potem pa beseda od psov nanese na druge živali, pred vsem na divjad, ki dela škodo.

"Drūgo nej, ka si sami bra-

samo gaušča, vūpajo si tudi do srejdj veši."

"Pri nas je zdaj tak, ka so napravli za divjačino krajino, ka naj tū živi, ka pej-neze poberējo, da pridejo z drugih orsagov pa te tū vō-strlijo pa te dolare dobijo. Eni s tem vertivajo, srma-ke pa na nikoj dejvajo."

Imre in Marija živita sama. Deco nemata, dela pa je dosta, tak ka ne zandolej-ta vsega. Pa sausedje kaj pomagajo?

"Sausedje so tū ram oda-li pa sta tūj dva stariva. Tak ka tau vse na nikoj pride. Mlajši so v Varaš odišli, z grūntom pa niške nešče delati."

Pogled na dvorišče poka-že še nekaj. Škatla ob škat-li in v njih čebele. 60 dru-

Za Imreja Lovenjaka so čebele (fčele) ljubezen, pa tudi denar (pejnezil).

metnemu igrišču. Ustavim avto in jo povabim, da jo odpeljem domov. Najprej se brani: "Vej pa je nej daleč," a kljub temu prisede. Avto po kakšnih stotih metrih zavije na desno, potem na levo in že smo pred hišo.

nimo. Ovak nej mogauče nikanej pauvati," pravi Imre in pokaže na gauščo, "a nej

Imre Lovenjak nekoliko začudeno gleda, ko njegova žena Marija stopi iz avtomobila. Mojo pozornost pa najprej vzbudita dva psa. Zakaj kar dva?

"Ja, pri nas je že takšo delo, ka nagausto odijo takši, ka radi vkūpberējo," pravi gospodar. Žena pa doda: "Doma sva bila pa so nama itak odnesli."

"Dva sva v štali bila, ka sva dojila, te je notri prišo. Batrivno (pogumno) je odo-

KUKARČNI ŽGANKI

V 3 litre vrelo, soleno vodo sipamo od 1/2 do 3/4 kg kukarčne mele. Na srejdj piskra tjauko (kukalnico) dejemo. Blūzi pau vōre damo vreti, te dobro zavre, da se mela spari. Višejnjo vodau dojvlejemo, vkrajdejemo. Ka v piskri ostane, dobro vkūpzgrožamo, če je potrejbno, vkrajdjano vodau cūzgrožamo. Masa more takša biti, kak da dōdala rēdimo. Potem v žir (mast) zdrobimo. Žir ne smemo sparati. Malo v redlini spečemo. Cū djejmo sladko mlejko, segnjeno

mlejko, mlejčen kafej ali pōrkōlt.

KUKARČNA TORTA

Vzememo 6 dajcini zučakov, 20 dkg cukra, 1 vanilija cuker. Vse tau na penasto zgraužamo. 6 beljakov na trdo gorzbijemo i cūzmešamo. Na koncu cūzgraužamo 8 dkg kukarčne mele in 1/2 pecilnoga praška. Torto trbej fejst spečti. Leko go, kak druge torte, nadenemo.

Dober tek vam želi:
Hilda Čabai

NAŠE PESMI (25)

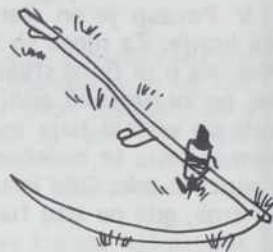
Travniki so že zeleni

Travniki so že zeleni, i so tudi razcveteni, pojmo ji kosit, al' pojmo ji kosit, mlade dekline gor bidit.

Travniki so pokošeni i so tudi raztrošeni, zdaj paj li domau, al' zdaj paj li domau, vsak na svojo postelco.

Postelca je gorposlana, moja luba je zaspana, stani lub'ca gor, odpiraj okence, vej zadosta naspala si.

Nej sam se nič nej naspala, cejlo nauč sam se jokala, men' se dugo vidi, men' se dugo vidi, kaj te nej bilau že tri noči.

Tebi se je dugo vidlo, kaj me tri noči nej bilau. kaj pa té pá bau, al' kaj pa té pá bau, da de tarbōlo jemat' slobaut

Slobaut de' tarbōlo jematj, svojo lubco zapustiti, siva suknjica, al' svejkla sablica, tau' de moja lubica.

Gorenji Sinik
—mkm—

Marija Lovenjak na dvorišču pridno kosi travo, oba psa pa jo opazujeta.

stijo, ka bi se matica splo-tila pa odišla, ka te tū meda nede."

In kak je s plačilom? Tūdi tau zamuja. 4 do 5 mejsecov trbej čakati, ka plačajo. Zdaj je prišlo pismo, ka do v kratkom dobili plačilo za med, ka so ga tadali oktobra.

Takole je torej tekel naš pogovor na dvorišču Lovenjakove hiše. Gospodinja Marija pripoveduje o tem, da ne hodi vsak dan v trgovino, saj ji velikokrat "sausadica" kaj prinese. Sicer pa ne kupi nič posebnega: kruh, sol, sladkor. . . , vse drugo pa je v glavnem doma. Skrbeti je treba za kravo, telico, ki je breja. In potem se vprašata:

"Kak dugo va ladala? Ne vej," mož pa dodaja: "Kak dugo mo dja lado, mo maro držali, te pa več nej."

In tako se poslovim od dveh prijaznih ljudi, ki se približujeta sedmemu križu. Čeprav sta sama, se ne dasta. Imre za popotnico postreže še z mislijo o demokraciji. Kritičen je tudi do nove oblasti:

"Glavačke samo kričijo, ka je demokracija, dapa znautra v srceje je ne nosijo."

žin ima Imre. Čebelar je že od leta 1950, ko si je kupil prvo družino.

"Fčele dja zatau mam, ka s toga kaj pejneze dobim, pa veselo mi je tō delati z njimi. Ja, preveč rad delam z njimi."

Lanska letina je nej bila najbalkša, ka je vse pozeblo, Imre pa vūpa, ka se letos baukše posreči. 40 držin je zdaj odpelo na pašo v Sarfimizdo, 16 kilometrov od Krmedina.

"Če je dobro vrejme, do tam ostale 2 tjedna pa pau. Dja pa se vozim vsaki den ta pa nazaj. Zazranka odidem, večer pa pridem. Drugo nika nejmam, tau, ka krajgmemlo med, telko dole trbej brati, ka vō ne pi-

Silva Eöry

Slovo od vrtca v Sakalovcih

Letos praznuje 20. obletnico svojega delovanja otroški vrtec v Sakalovcih. V teh 20 letih se je v tej vzgojno-varstveni ustanovi marsikaj dogajalo. Bila so leta, ko so imeli premalo otrok, bila so tudi taka, ko jih je bilo preveč glede na prostorske zmogljivosti. V vrtec hodijo otroci iz Sakalovec in tudi iz Dolnjega Senika. Valerija Gredlič je od vsega začetka vodja vrtca. Imela je precej

kolegic, toda menda na nobeno niso bili malčki tako navezani kot na sedanjo "drugo violinistko" Ildiko Črenko.

22. maja – kot je že tradicija – so priredili majhno proslavo ob koncu šolskega leta. Istočasno so proslavili – čeprav z majhno zamudo – tudi materinski dan in se poslovili od "malih šolarčkov", ki bodo septembra že sedeli v šolskih klo-

peh.

Malčki so se naučili pesmice, igrice, plesali so in peli. Oči otrok so se svetile kot zvezdice, še bolj pa oči mamic in babic, kajti vsaki mami je najlepši in najbolj priden njen otrok, četudi ji nagaja. Za konec proslave sta vzgojiteljici pripravili presenečenje. Vsi otroci so dobili majhna darilca, posebej še otroci velike skupine, ki bodo jeseni šli v šolo. Otroci so se z rožicami zahvalili vsem, tovarišicama, varuški teti Emi. Šli so tudi v kuhinjo, kjer so poiskali kuharico teto Klaro in njeno pomočnico teto Juliško.

Na koncu se je poslovila od otrok vzgojiteljica Ildiko Črenko, ki bo nekaj časa zaradi družinskih razlogov odsotna. Želimo ji, da bi doživela pri vzgajanju svojega otroka vsaj toliko uspeha kot pri malčkih v sakalovskem vrtcu.

I. Barber

VEŠ - VEM

Številke imajo tudi svoj pomen

To že veste, da zapisujemo rimske številke z znaki: I, II, III... in arabske številke z 1, 2, 3, 4... itd.

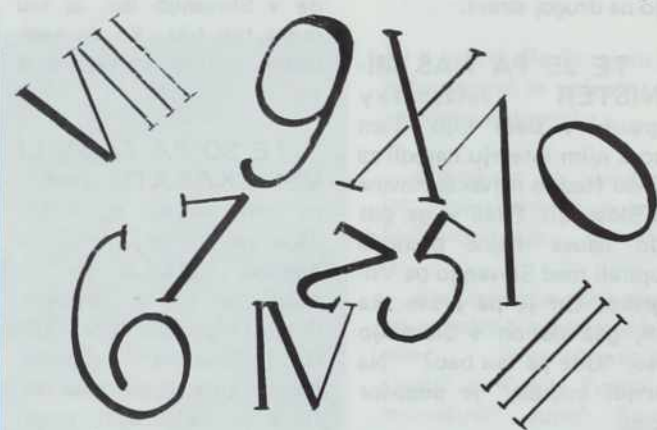
Arabske, to so naše, s katerimi danes štejemo in računamo, so izumili že pred 2500 leti v Indiji. Od tam so jih prenesli v Španijo nato pa so se razširile po vsej Evropi. Te številke imenujemo arabske. Pa si jih nekaj ogledjmo.

Skoraj najbolj nenavadno število je NIČLA. Sama je popolnoma brez vrednosti. Če pa ničlo dodamo kateremu drugemu številu, ga ta-

in doline itd. Število tri pa je tudi v krščanstvu, kot na primer Sveta trojica: oče, sin in sveti duh.

Število ŠTIRI je ves čas predstavljalo številko reda. Oglejmo si nekaj primerov: štirje letni časi: pomlad, poletje, jesen in zima. Poznamo štiri osnovne elemente: ogenj, zemlja, voda, zrak. Poznane so nam tudi štiri strani neba itd.

Število PET pa ima svoj velik pomen v naravi, saj poznamo mnoge rastline, ki imajo pet cvetnih listov. Imamo tudi pet prstov na

Na izletu v Sloveniji

Naša šola sodeluje s šolo v Kuzmi v Sloveniji. Šoli sta se dogovorili, da se bomo nekateri učenci udeležili izleta pobratene šole. Tako je 7. maja oče odpeljal naju z Andražen Časarjem v Kuzmo. Prespala sva

steklarji spoznavajo s svojim poklicem.

Po kosilu smo se odpeljali v Rogaško Slatino. Ogledali smo si vrelec in poskusili mineralno vodo.

Pot smo nadaljevali proti Ptuj, ki je tudi zanimivo

nam bosta nova prijatelja pridružila na izletu 5. junija in bomo skupaj spoznali Madžarsko.

Ladislav Kainc
OŠ Gornji Senik

Moj prijatelj

Tomi je moj prijatelj. Stanujeva v isti vasi, na Gornjem Seniku.

On ima svetle lase. Oba hodiva v peti razred. Zelo dobro se uči in obnaša. Samo včasih kriči. Ne govori grdih besed. Po navadi se ne prepira. Pomaga tistemu, ki česa ne ve. Je priden fant. Samo včasih "spi" pri uri slovenščine. Je resen in pozoren. Svoje dolžnosti izpolnjuje.

Upam, da bo ostal moj najboljši prijatelj do konca življenja.

Žolt Bajzek
OŠ Gornji Senik

koj podeseteri, pomnoži ga z deset.

Moramo pa povedati, da človek že od nekdaj pripisuje številom posebno magično – skrivnostno moč in pomen, ob tem so zelo pomembne številke od 1 do 10.

ENA je bila vedno prisposoba za edinost. Enka je številka vladarjev na zemlji in bogov v nebesih.

Rabi pa se še v besedah: enoglasniki, enočleniki, enovrsten, enoženstvo itd.

DVA je bilo število nasprotja, ki pa spada skupaj, kot na primer: dan – noč, dobro – slabo, moški – ženska, zemlja – nebo, prijateljstvo – sovrašтво, vroče – mrzlo itd.

TRI je navadno tisto število, ki rado osrečuje. Predvsem se rado pojavlja v raznih pravljičah, kot na primer: morajo čez tri hribe

vsaki roki in nogi. Poznamo pa tudi pet čutov: voh, vid, sluh, okus in tip.

Za človeštvo je bilo posebno magično število SEDM. Največkrat ga srečujemo v zelo različnih pravljičah in tudi Bibliji, saj je bilo sedem suhih in sedem debelih let... itd.

Oglejmo si še število DESET. To pa ima še poseben pomen. Saj veste, da poznamo 10 božjih zapovedi. Imamo pa tudi po 10 prstov na rokah in nogah. Deset pa je tudi prvo število, ki ga zapišemo z dvema številka. Število deset pa je še vezano na pojem deseterec, to je verz z desetimi zlogi. Poznamo tudi pri športu deseterboj, kar je atletski mnogoboj predvsem moških. Iz zgodovine nam je znana desetina kot podložniška dajatev. Naš računski sistem je tudi desetiški.

pri družinah. Sprejeli so nas prav gostoljubno in smo se lepo spoprijateljili. 8. zjutraj ob šestih je odpeljal avtobus proti Celju. Tam smo spoznavali staro zgodovinsko mesto. Bili smo tudi na strokovni šoli, kjer smo opazovali, kako se bodoči

staro mesto. Ogledali smo si grad, bili smo v muzeju. Utrujeni, ampak z lepimi doživetji smo se vrnili v Kuzmo, kjer nas je čakal oče. Med potjo do doma sva pripovedovala o čudovitem dnevu.

Težko čakava dan, ko se

Sto je tau sküjo (pa prismaudo)?

(Namesto Nika za smeja)

Tisti, steri ste 20. majša bili na Gorenjom Seniki mejo opirat, ste zdaj gvušno čemerni na nas! Ka bi se nej preveč čemerili, vam napišam, ka dja mislim o tom.

KAK SE JE ZACNILO? Tau mejo že opiramo tak dolgo, ka ranč ne pomnim. Dapa koga je tau brigalo? Nišče se je ranč nej djeno za tauga volo, če so gli vidli, ka Slovenci ižo zidajo pa vse pripravljajo na drugoj strani.

TE JE PA NAŠ MINISTER Jeszenszky gnauk v Beči bijo. Tam so z njim intervju naredli za Delo (tau so največše novine v Sloveniji). Pitali so ga, gda do nauve mejne prehode opirali med Slovenijo pa Vo-grsko. On je pa pravo, ka te, gda de on v Slovenijo išo. "Gda pa tau bau?" "Na srejdji majšuša," je odgovor dau.

Té cajtine so vogrski cariniki (vámosok) v roké dobili, gda so apriliša v Sloveniji bili. Vse so se za glavau držali, ka pa minister norije guči, vej pa na Gorenjom Seniki nejga nej poti narédjene, nej vodé, nej iže zozidane. Kak de pa te on

mejo opiro?!

Na, tej gospaudje so domau šli v Pešt pa so tau stvar malo gvušno drejgnili. Nika se je djenilo! Tisti steri so za tau mejo odgovorni (felelősek), so prišli dola na Senik pa so se zgučali, če zdaj začnejo delati, te mo mejo na Števanovo (20. avgustuša) opirali. "Baugi vala," smo si mislili.

DAPA MINISTER (pa sto vej ešče sto) si je ovak brodo! Gvušno je mislo, ka če je že gnauk pravo, ka de on mejo opiro, gda de v Slovenijo išo, te tau mora tak biti. Ka de ovak lüstvo misli, ka on v luft guči.

TE SO PA ZACNILI VSI SKAKATI. Paut so redli, telefon so vlejkli, dapa nej po sojej, litji po drejvan. Kontener so pripelali pa so ga postavili. (Vej ste pa tak vidli, kak tista "škatüla" vögleda, prauto tiste lejpe male iže, stera je na drugoj strani granice) Šance so kosili, so-jé farbali. Delali so kak angeli. Sarmak župan je nej vedo, dej ma glavau?

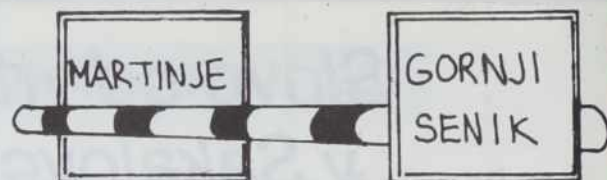
EN DEN PRLÉ SMO ŽE CÜTILI, ka je tu nika nej vredi. Vsikši je ovak gučo. V Sloveniji so eni tak vedli, ka minister nede na Seniki prejk išo, litji pri Tornýszentmiklóšu. Mi smo tau tö čüli, dapa nam so povedali, ka de v devetoj vöri tam opiro v trifartala desetoj pa na Seniki. "Če de se po perautaj neso," smo si mislili. Eni so tak vedli, ka de na Seniki nazaj išo iz Slovenije pa de te opiro granico. Pa je ešče v Vas Népe tö pisalo, ka pride. Pa tau tö, ka de se s svojim slovenskim kolegom pogučavo v Nagykanizsi. Kak pa te tau bau? Dé (gre) v Slovenijo na obisk (látogatásra) pogučava se pa v Nagykanizsi. Tau je nam že tö dojšlo pa smo telefonirali šefi protokola ministra v Budimpešto. On nam je pravo, ka je is-

tina, ka ministra nede, dapa mi aj zato granico oprémo pa naj se lepau mamó.

TE SMO PA SREJDO V DEVETOJ VÖRI na mejo prišli. Že tau se nam je nauro vidlo, ka na drugoj strani žive düše nej bilau. Bola nauro pa tau, ka so sodactja od nas zvedli, ka ministra nede. Da je prišo župan Murske Sobotje je samo gledó. Oni so nej vedli za tau, ka de se granica opirala té dén. Oni so najprvin tak vedli, ka de se četrtek v pau petoj vöri, te pa tak, ka samo v soboto. Dajte mi valati, ka je skor djauko, da je pravo, kak ga tau boli, ka so zdaj dunk prvi oprli tisto drugo granico tam pri Tornýszentmiklóšu kak našo, če gli je tak bilau zgučano, ka se najprvin G. Senik—Martinje opré, ali bar obadvanje nagnauk.

STO JE KRIV, KA SE JE TAU TAK ZGODILO? Nišče ne vej. Tisti, steri so za ministra programe pripravljali, bi se mogli baukše zgučati, pa te bi lüstvo vendrik nej misli, ka je za norca majó. Vejpa, če dva sausada ščeta vküper orati, tistiva se najprvin tö zgučita, ka kak ta delala pa samo te začnata delati. Nej, ka bi se ves zmedjala, če ta dva plüga mejla pa enoga konja nej. Pa ešče nika za konec. Ka aska sam dja s tauga mejla. Telko, ka sam tri vöre po kaménjaj tackala pa sam si nauve crejvle na nikoj djala. Ne vejim, če nej bi ministrom poslala kakšen račun?!

Te mi pa ne zamejrite. Do 20. avgustuša vas lepau poždravla:

DEZINFORMACIJE

Iz neuradnih virov smo zvedeli, da sta konec oktobra leta 1990 predsednika Madžarske in Slovenije prestopila državno mejo pri Gornjem Seniku.

Od takrat je minilo 554 dni, rednega mejnega prehoda pa še ni.

Srejdjo zazranka smo čakali...

Baug moj, vej pa na dmajoj strani žive düše nejga

Te smo pa dnuk oprli mejo...

... pa šli v Martinje.

(Foto: Sándor Róth)

Marijana Sukič

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica **Marijana Sukič**
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/80-767

Cena:

posamezna številka 10 forintov
oz. SLT, celoletna naročnina 260

forintov oz. 520 SLT

Tisk: SOLIDARNOST,

Arhitekta Novaka 4,

59000 Murska Sobota

Slovenija

Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo